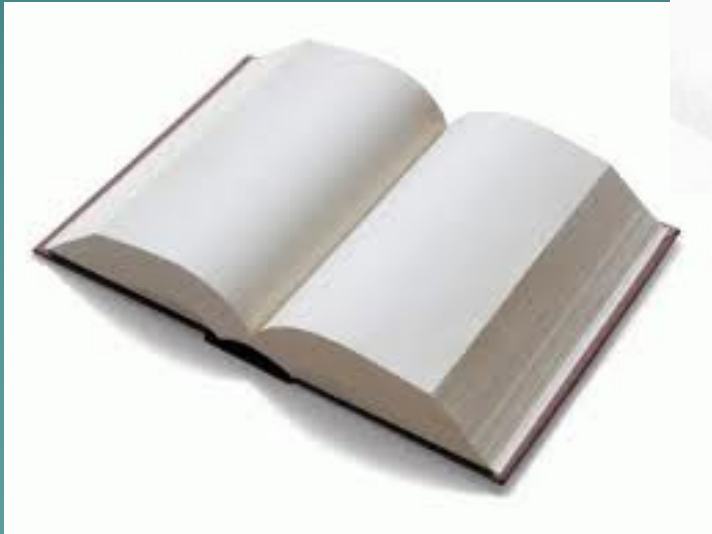
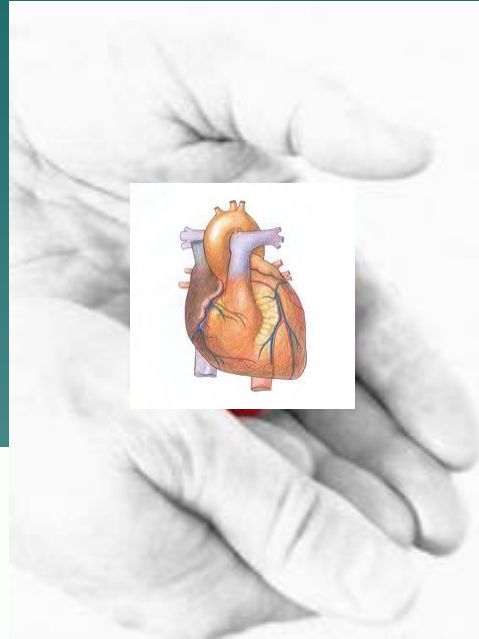

Ošetřovatelství jako věda

(Charakteristika oboru ošetřovatelství)

Ošetřovatelství

Ošetřovatelství jako vědní obor

- ◆ Samostatná vědní disciplína s vlastní teoretickou základnou.
- ◆ Teorie umožňuje:
  - třídit informace do logických systémů
  - odhalovat mezery ve vědomostech
  - poskytovat logický návod na sběr relevantních informací
  - stanovit kritéria hodnocení
  - koncipovat nový obsah a organizaci vzdělávání
  - iniciovat a realizovat výzkum

◆ **Je oborem:**

- multidisciplinárním (čerpá z řady oborů)
- interdisciplinárním (využívá vazby mezi obory)

Vztah ošetrovatelství k jiným vědním disciplínám

◆ *Je oborem:*

- **multidisciplinárním** (čerpá z řady oborů)
- **interdisciplinárním** (využívá vazby mezi obory)

Multi disciplína

- ◆ čerpá poznatky i z jiných věd (výchozí vědy):
  - medicína,
  - humanitní vědy

Integrovaná disciplína

- ◆ Využívá poznatky z mnoha dalších vědeckých disciplín
  - Biologické vědy
  - Medicínské vědy
  - Psychologie
  - Sociologie
  - Pedagogika a další ...
- ◆ Syntetizuje poznatky zabývající se studiem člověka, lidského zdraví, společnosti a prostředí

Ošetřovatelství

- ◆ vychází z filozofických teorií a uznává, že lidé jsou součástí přírodního a společenského prostředí, s nímž jsou v neustálé interakci
- ◆ ošetřovatelství je samostatná vědní disciplína integrující poznatky z přírodních, humanitních a společenských vědních oborů

Definice ošetřovatelství

- ◆ je integrovaná vědní disciplína, jejímž hlavním posláním je vhodnými metodami systematicky a všestranně uspokojovat individuální potřeby člověka způsobené nemocí a pomáhat těm, co se sami o sebe nemohou, neumí nebo nechtějí postarat
- ◆ je samostatná vědecká disciplína zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného a zdravého člověka v péči o jeho zdraví ([Věstník MZ ČR částka 9/2004](#))

Rámcová definice

„nauka o uspokojování potřeb jedinců a skupin vzhledem k jejich stavu zdraví a podmínkám prostředí“

Předmět ošetřovatelství

- ◆ je zkoumání ošetřovatelských aspektů péče o jedince a skupiny, tj. interakce a determinace mezi osobou, zdravím a prostředím vzniklé z požadavků uspokojování potřeb

Ošetřovatelství

- ◆ má systém typicky ošetřovatelských činností,
- ◆ týkajících se jednotlivce, rodin a skupin,
- ◆ který jim pomáhá, aby byli schopni pečovat o své zdraví a pohodu

Ošetřovatelství je zaměřeno zejména na

- 1) udržení a podporu zdraví
- 2) navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti
- 3) zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka
- 4) zajištění klidného umírání a smrti

Ošetřovatelství

- ◆ je relativně velmi mladou disciplínou
  - ◆ jedná se o obor velice rozmanitý
  - ◆ žádný vědní obor, který se zabývá člověkem, jej neposuzuje tak komplexně, z tolika různých hledisek, jako ošetřovatelství
-

Obory ošetrovatelství

- ◆ **Základní obory ošetrovatelství**
- ◆ **Aplikované obory v ošetrovatelství**

Základní obory ošetrovatelství

- Všeobecné ošetrovatelství
  - Dějiny ošetrovatelství
  - Metodologie ošetrovatelství
-
- A stylized, dark teal silhouette of a mountain range is positioned in the bottom right corner of the slide, extending from the right edge towards the center.

Aplikované obory v ošetřovatelství

- ošetřovatelství v interní péči
- ošetřovatelství v chirurgii
- ošetřovatelství v gynekologii
- ošetřovatelství v porodnictví
- ...

Hlavním cílem ošetrovatelství

- ◆ je systematicky a komplexně uspokojovat potřeby člověka s respektem k individuální kvalitě života, vedoucí k udržení nebo navrácení zdraví, zmírnění fyzické i psychické bolesti v průběhu umírání.
- ◆ Při dosahování těchto cílů ošetrovatelský personál úzce spolupracuje s nemocným, lékaři, dalšími zdravotnickými pracovníky a jinými odbornými pracovníky.

Cíle současného ošetrovatelství

- ◆ pomáhat jednotlivci, rodině, skupinám dosáhnout tělesného, duševního a sociálního zdraví a pohody v souladu s jejich sociálním a ekologickým prostředím,
- ◆ podpořit jejich pozitivní zdraví,
- ◆ maximalizovat lidský potenciál v péči o sebe sama,
- ◆ provádět prevenci onemocnění,
- ◆ snižovat negativní vliv onemocnění na celkový stav člověka,
- ◆ nacházet a uspokojovat potřeby lidí s porušeným zdravím, lidí zdravotně postižených, lidí s nevléčitelným onemocněním

Charakteristické rysy ošetrovatelství

- ◆ poskytování aktivní ošetrovatelské péče
- ◆ poskytování individualizované péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu
- ◆ poskytování ošetrovatelské péče na základě vědeckých poznatků podložených výzkumem
- ◆ holistický přístup k nemocnému
- ◆ preventivní charakter péče
- ◆ poskytování péče ošetrovatelským týmem složeným z různě kvalifikovaných pracovníků

Aktivní ošetrovatelská péče

- **Přímá péče → za účasti nemocného**

- ❖ péče o tělesné pohodlí nemocného

hygienická péče, péče o polohu, stravování, vyprazdňování, individuální péče vzhledem k symptomům a diagnóze, zvyšování tělesné aktivity a soběstačnosti

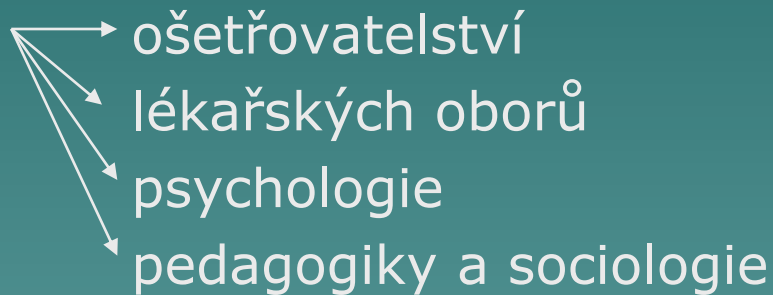
- ❖ péče o duševní pohodu

- **Nepřímá péče → nemocný není přítomen**

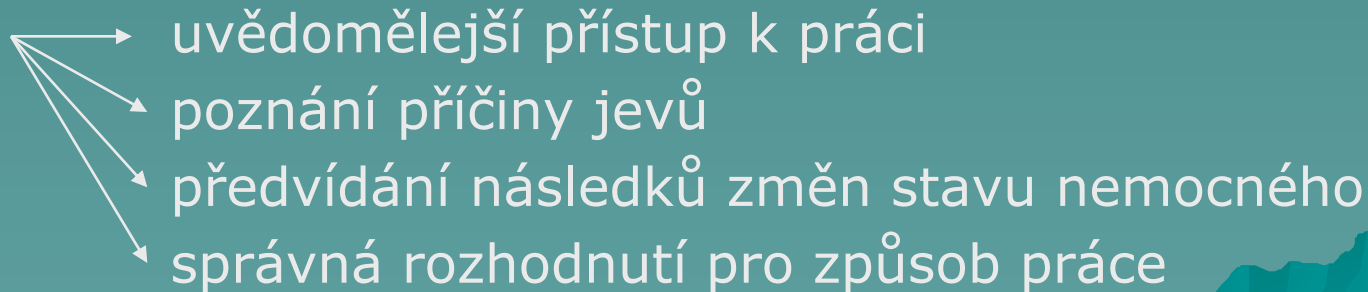
informovanost o nemocném, znalost diagnózy, sledování výsledků vyšetření a terapie, aktivní předávání informací ve zdravotnickém týmu, aktivní spolupráce s rodinou nemocného

Vědeckost ošetrovatelské péče

- ◆ Typický znak vyspělého ošetrovatelství
- ◆ Teoretický vědecký základ z:

- ◆ Ošetrování na základě vědeckého poznání

Preventivní charakter poskytované péče

- ◆ Primární prevence
  - ◆ Sekundární prevence
  - ◆ Terciální prevence
-
- A decorative graphic at the bottom right of the slide, consisting of a silhouette of a mountain range in a teal color, matching the background.

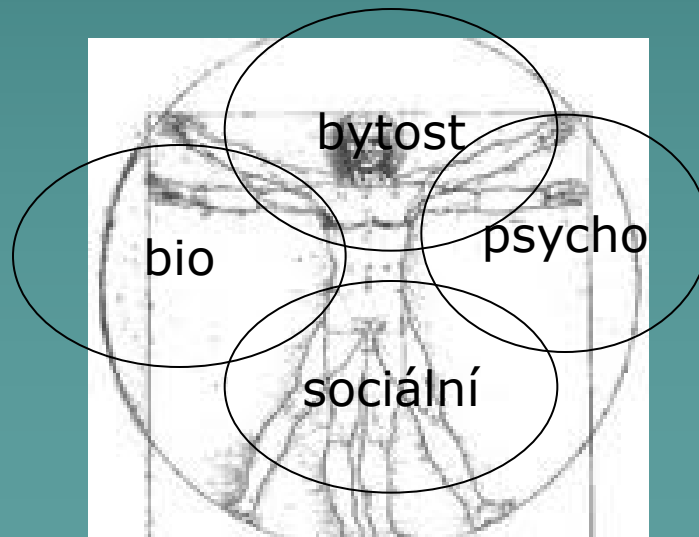
Týmová práce

- ◆ Zdravotnický tým → všechny kategorie zdravotnických pracovníků, podílejících se přímo či nepřímo na zdravotní péči /lékaři, sestry, zdravotničtí asistenti, ošetřovatelky, sanitáři/
- ◆ Každý člen týmu → své kompetence a odpovědnost
- ◆ Vzájemná spolupráce
  - urychluje terapeutický proces
  - zkracuje hospitalizaci
  - budí pocit důvěry nemocných
- ◆ Předpokladem je
  - schopnost spolupráce
  - dovednost předávat informace

Individualizovaná ošetrovateľská péče a komplexní přístup k nemocnému

- ◆ Vychází z koncepce ošetrovateľského procesu (stanovení a systematické uspokojování základních životních potřeb)
biologických + psychosociálních
- ◆ Komplexní – holistický - přístup (Nemocného chápeme jako biopsychosociální jednotu)

Ošetřovatelství

- ◆ se významně podílí na:
  - prevenci,
  - diagnostice,
  - terapii
  - i rehabilitaci.

Jako každý obor má svoji

1. FILOZOFII
2. METAPARADIGMA
3. PARADIGMA
4. METODOLOGIE
5. VÝZKUM
6. SYSTÉM UNIVERZITNÍHO PRE- A POST-GRADUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
7. NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ PROFESNÍ ORGANIZACE

Filozofie ošetrovatelství

- ◆ Je dána filosofií společnosti
- ◆ Zahrnuje představy o lidech → každý člověk je jiný, každý má svou vnitřní hodnotu → je individuum
- ◆ Představy o učení → učení je celoživotní proces
- ◆ Představy o zdraví a nemoci → zdraví, chápeme jako opak nemoci, kterou můžeme definovat jako dysfunkci kteréhokoliv biologického, psychického, sociálního nebo osobního systému jedince

Tyto názory jsou pak východiskem pro koncepci ošetrovatelství

Filozofie

- ◆ vychází z humanismu, hnutí, které je orientováno na člověka, uznává jeho hodnotu, právo na svobodu a štěstí, na rozvoj jeho sil a schopností (humanismus se vyvíjel od starověku, zasahoval do oblasti společenské, literární, vědecké)
- ◆ základní principy humanismu tvoří vlastní podstatu ošetřovatelství

Filozofie

- ◆ další filozofický směr, ze kterého vychází dnešní ošetřovatelství, je holizmus
- ◆ Je charakterizováno **celostním přístupem** k lidské bytosti
  - Biologickou
  - Společenskou
  - Kognitivní
  - Emocionální
  - Duchovní
  - Behaviorální

Metaparadigma

◆ Předmět zkoumání tvoří:

- člověk – jedinec či komunita
- zdraví (popř. nemoc)
- prostředí, ve kterém žije
- ošetrovatelská péče reprezentovaná sestrou

Paradigma

- ◆ **Teorie oboru je tvořeno:**
  - koncepčními modely
  - teoriemi

Metodologie

- ◆ metoda ošetrovateľského procesu

Výzkum

- ◆ naprosto nezbytný pro rozvoj oboru,
- ◆ umožňuje poskytovat ošetrovatelskou péči založenou na důkazech

- ◆ sestra může sama zkoumat, může být objektem výzkumu, může se i podílet na klinickém výzkumu (práce s respondenty, odběry materiálu apod.)

System univerziténiho pre- a postgraduálního vzdělávání

- ◆ respektuje mezinárodní doporučení,
- ◆ umožní sestram pracovat v zemích EU jako plně kvalifikované sestry

Národní a mezinárodní profesní organizace

- ◆ národní - ČAS (Česká asociace sester)
- ◆ mezinárodní – ICN (Mezinárodní rada sester)

DĚKUJI ZA POZORNOST

